

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא מא.

עין משפט
גזר מצוה

מב א מיי פ"י מהלכות
 טוק ממונ הלכה ט י
 סגמ עשין סה:
 מב ב מיי פ"י הלכה יג
 סגמ טז:
 מב ג מיי פ"י הלכה א
 והלכה ב סגמ טז:
 מב ד מיי פ"י הלכה א
 סגמ טז:
 מב ה ז ט י ב מיי
 טז פ"י הלכה ג סגמ
 עשין סה ועי' במ"מ:
 מב ו מיי פ"י הלכה
 הלכה א סגמ טז
 מהלכות אסורות
 הלכה טו סגמ לאוין קלט:
 מב ז מיי פ"י מהלכות
 ע"ו הלכה ד:

מוסף רש"י

אני יודע שנבילה היא.
 הואל וסקולו ונבלה ככל
 למדנו מלא תאכלו כל נבלה
 ששטרה בנבילה (קדושין
 טו). שאם שחטו לאחור
 באבילה. ודמיא דמיא אסור
 קרא. סקול יסקל השור
 ואם נשחט לא יאכל (טו)
 והכי אמר קרא סקול יסקל
 השור ואם לא סקול אעפ"כ
 לא יאכל את בשרו (פסחים
 כב). נקי מנכסיו. חסר
 (ד"ה א"כ). להיכא
 דסקליה מסקל דאסור
 בהנאה הוא. ולאסיה
 בהנאה אכלת, ללא יאכל
 משמע איסור הנאה כדברי
 אבהו, דמנבילה לא נפקא
 לן בה איסור הנאה,
 שהנבילה פרט בה הכתוב
 הימר הנאה, ולהכי כתיב
 בדיבור הנבילה לא יאכל ולא
 פטור אחיו הימר, ובעל
 פטור נקי לנכסו אחרינא
 אכלת לחי' סופר דמי ולדות
 דלקמן (קדושין טו). עד
 שפרט לך הכתוב
 בדרך שפרט לך
 בנבילה. דמלאתיך
 לנכס נבילה לגר אשר
 למשכיה בהנאה, ולא נכנס
 בו אלא לא תאכלו, שמע
 מינה לא תאכלו איסור
 הנאה הוא (שם ובע"פ)
 פסחים כא). ש"ע"פ של
 כתב לך אלא לא תאכלו,
 הלכך לפרש בה הימר
 הנאה, הא כל מקום שלא
 פירש לך בה הימר הנאה
 הוא ממשע איסור הנאה
 מלא תאכלו (חולין ק"ד).
 לגר נמנייה ולעבוד כוכבים
 במתניה, ל"ג נמילתיה
 דרבי אבהו, דלא היה
 סבירא ליה דכתיב כמכנס
 דוקא מו לא מלי יתק מיניה
 דהיינו דלא פטור הימר
 לחי' אכילה אלא
 לחי' נאסור הנאה אלא
 למשכיה דהיינו אסור
 (חולין טו). הני מילי.
 דמשמע איסור הנאה
 משום אכילה, היכל דנפקא
 לן איסור אכילה מיניה,
 דכיון דמבעי ליה נמי
 לאסורי אכילה, כלל כל
 משמע, אכל הא לאסור
 אכילה מקרא אחרינא נפק
 ולא הלכך זה אלא להנאה,
 למה לי לאסורי הנאה
 בלשון אכילה, לכיבוד לא
 יבנה, אלא ודאי לאכילה
 גופיה איתניק וליכא דשחטה (שם). אי נמי. לכמוז לא יאכל. ולשמוק, את בשרו למה לי (שם). דלשמעין קרא דלפילו שחטו אסור (שם).

במאן דקטלה דמי. וא"ת ומה פשע השור היא הרגה עממה
 שהי הצילתו עליה וי"ל כמו שפירש ר"ח שקפץ עליה
 השור לרצעה ולאנשה זה יצרה ומתרה ואפילו למ"ד בכתיבות פ'
 נערה (דף נא): מחילתה באונס וסופה בלצון דמותר היינו

מחילת ביאה באונס אכל הכל מחילת
 ביאה זו בלצון ואסורה לכו"ע וה"ה
 שנהרגה: **הא** אין בוונתו להזיק.
 ואע"ג דכשכח באמתה מבעיה בפי
 כי"ד הרגל (לעיל דף יט): לפי שיש
 שם שינוי קצת ודמי טפי לקרן אכל
 רציעה לאו שינוי הוא ולא דמי לקרן
 וכשן גמורה היא שמזקת ע"י אכילה:
ברגל שדרסה. שן הוא שיך
 למנקט הכא אלא אלא אלא

דנקט רגל ספ"צ (דף טו). נקטיה
 הכא: **לרבא** לא משלם כופר.
 אליבא דהך דרימא קאמר כדפי'
 בספ"צ (דף טו. טז): **מאחר** דמתם
 קמלינן בו'. לא מלי לאוקמי כגון
 שצילש נגימות ראשונות נתכוון

להרוג הנהמה והרג את האדם * דהכי'
 לא הוא מועד לאדם הואיל ולא נתכוון
 לאדם וגם צהרג ג' פעמים על פני
 בעליו לא הוא מועד כדלמרינן בפרק
 שני (דף נד). אין השור נעשה מועד
 עד שיעידו בו בפני בעלים וצפני
 ב"ד: **בגון** שאמרוהו ג' בני
 אדם. כולה סוגיא מוכחא דלא

מיחייב בשלישי י"ש כדפרישית בפ"צ
 (דף נד. טז): **איני** יודע שהיא
 נביאה. או וא"ת אטרין לן פקדיה
 לרצנן דרבי מאיר דלא בעי שחיטה
 (חולין דף עז). וכו"ת דלא אקרי שור
 הא לענין פטר חמור מקרי שה בפ"ק
 דכבויות (דף יג). וצפרק בזהמה
 המקשה (חולין דף עז): ואפילו שחוט

מנכס זימא (דף מט. טז). דמקרי פט
 וכ"ש ג' פקועה וי"ל בלאו הכי פריך
 שפיר ולפי המסקנא ניחא דנפקא לן
 מנכסו אע"ג דשחטיה ועבדיה כעין
 נש: **והאי** לא יאכל דהיינו דהיינו
 מסקל דאסור בהנאה. ובעל השור
 נקי אלא להנאה בשר דוקא:

ברדלי אבהו. לריווח דמלתא
 נקט בללאו רבי אבהו
 לא היה מזלי למימר אלא להנאה
 דלאכילה לא תריך:

כל מקום שנאמר **לא יאכל**. ואל
 תאמר חמך בפסח הנאמרי יהיה
 צרת דכתיב כי כל אוכל חמך ונכרתה
 וכו"ת הכי נמי א"כ צפרק כל שעה
 (פסחים דף נג). דבעי מאי איכא בין
 חזקיה לרבי אבהו הוה ליה למימר
 דהא איכא צניייהו וי"ל דלא יאכל או
 לא תאכל ילפינן מלא תאכלו אכל
 כי כל אוכל מלא תאכלו לא ילפינן:
 היכא

אבהו אמר ר' אלעזר **כל** מקום שנאמר **לא יאכל** לא תאכלו **לא יאכל**
 איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע עד שיפרט לך הכתוב כדרך
 שפרט לך בנבילה ילגר * בנתניה ולעובד כוכבים במכירה אמרי הני מילי היכא
 דנפיק ליה איסור אכילה ואיסור הנאה מקרא מלא **יאכל** אבל הכא
 דאיסור אכילה מסקל יסקל נפקא אי סלקא דעתך האי **לא יאכל** את
 בשרו איסור הנאה הוא נכתוב רחמנא לא יהנה אי נמי **לא יאכל** את
 דעבדיה כעין בשר דשחטיה אסור מתקיף לה מר זוטרא אימא הני מילי
 היכא

בחזק הנינוק. דלילו צרה"ר אין חייב ברגל לדברי הכל דכתיב [שמות כז]
 בשדה אחר צפ' קמא (דף ג): **לא בני משלם כופר**. אע"פ שלא נתכוון
 להזיק דהא אוקי דרבעה ולא קטלה הא קטלה משלם כופר:
מתני' וזה וזה חייבין מיהא. דכתיב נמי כתיב [שמות כח] סקל יסקל: וכן

צנן וכן צנן. צן קטן ומינוקת
 קטנה חייב עליהן סקילה וכופר
 כדלוליס: **גב'** שאמרוהו לשלם בני
 אדם. שרן אחריהן זה אחר זה
 וזכרו מפניו ואמרו שאם לא זכרו
 היה הורגן: **שסינן ג'** בני אדם.
 לפיכך לא נסקל בשנים הראשונים
 וכשנגח שלישי ממו כולם הלך
 משלם עליו כופר: **הוי מועד לאדם**.
 בתמיה: אטרפה לא קטלינן ליה
 דבגבול קטילה קטיל: **הוי מועד**
לשם. בתמיה: דקטל וערק
לאגמא. לאחר שהעידו בו צרח:
שסומו זוממי זוממין. כשנגח צ'
 נגימות ראשונות והעידו בו צ' כימות
 עדים בלא כת אחת והזימות ופטורו
 וכשנגח נגימה שלישית והעידו בו
 צלחת כת המומת להזימן והזומת
 אותה הכת אף על המומת הראשונה
 ונמנאל השור מועד ומשלם כופר על
 השלישית: **הניחא אי ליעודי סורא**
צעינן. ג' ימים דכתיבי בקרא:
שפיר הרי נגח שלש נגימות צ'
 ימים ואע"ג שלא נתקיימה העדלתו

אלא * צכת אחת לא איכפת לן: **אלא**
אי ליעודי סורא צעינן. שלשה
 ימים: **אמר** ג' אהו ידענא. צ'
 נגימות הראשונות דלינטריה שהזמינן
 הטעונו: **גביה** סוה קאי. שהזמינן
 העידו דגביה הוה קאי ורואה
 בניגמותיו: **רבינא אמר**. משכחת לה
 דלא נסקל בשנים הראשונות כגון
 שהעדים המעידים עליו אין מכירין
 את השור וצג' הוכי: **מאי** סוה ליה
 לצעלים למיעבד ואמאי מחייבי ליה
 כופר: **לאחר שנגמר** דינו. דהכי
 משמע קרא משצח שור ליה סקילה
 יסקל ושזב לא יאכל את בשרו:
לפיכך דסקליה מסקל ואמא לא
 יאכל לאוסרו בהנאה וכדרי אבהו
 ונקי מבעיה ליה לרעה אחרימי
 לחי' כופר ולדמי ולדות דלקמן *:

כדרי שפרט לך נבילה. שכתב לך
 לא תאכלו (שם) והלכך הכתוב לפרש
 לך זה הימר הנאה לגר אשר
 בשערין וגו' אלמלא לא תאכלו איסור
 הנאה הו משמע: **ה"מ**. דנפיק
 קרא לאיסור הנאה בלשון אכילה:
היכא דנפיק לן אכילה והנאה מלא
יאכל. אגב דמורי לן נמי לאכילה
 מנפיק ליה בלשון אכילה: **אכל** הכא
דאכילה נפקא לן מסקול יסקל. אי
 להנאה גרידתא אתא לכמוז לא
 יהנה: **אי נמי**. אפילו לדיך לכמוז
 לא יאכל ותו לא: **אם** בשרו למה לי.
 אלא לאו לאשמועינן אע"ג דעבדיה
 כעין בשר שחטיה דכתיב אסור
 בלילה ובהנאה להשתא אטרין
 ליה לקרא לאפוקי בלשון אכילה:
אימא ה"מ. דאסור אס שחטו:

רבינו הגנאל
 במאן דקטלה דמי. הקשה
 רבינו הגנאל דבי דינא
 דקטלה לה בי דינא
 לאתא אלמא מרעה
 רבעה, וכיון דהכי הוה
 אמאי קאמר דכמאן
 דקטלה איהו דמי, והא
 איהו גרימה אבנשה
 דאחתייה עליה. ואיכא
 למימר תחילתה באונס
 וסופה ברצון, ומשום הכי
 קטלינן לאתא אבנשה
 נמי לבהמה, ואי קשיא לך
 הא דרבא דאמר בכבויות
 תחילתה באונס וסופה
 ברצון אונס הוה, מאי
 טעמא יצר אלבשה, איכא
 למימר דלא סבירא ליה
 האי מירא. אי נמי כי
 אמר רבא דוקא אדם
 דמינה הוה ומשכח
 אבתריה, אכל גבי בהמה
 לא וכיון דאיכא רצון
 קטלינן להו לתרווייהו.
 במאי פליגי ברגל שדרסה
 על גבי תינוק בחצר הניוק.
 לאבוי משלם כופר, פריח
 לא משלם כופר. מ"א
 דאליבא דר' שמעון קאמר
 דמכותא משעתא. שור
 שנגח את האדם ומת מיד
 משלם את הכופר ותם
 פטור מן הכופר, וזה וזה
 חייבין מיתה.

היכא
 גב בשרו למה לי דאף על גב
 דאסור אס שחטו:

(א) [לעיל טו. טז] (ב) [לעיל טז. טז]
 (ג) [לעיל טז. טז] (ד) [לעיל טז. טז]
 (ה) [לעיל טז. טז] (ו) [לעיל טז. טז]
 (ז) [לעיל טז. טז] (ח) [לעיל טז. טז]
 (ט) [לעיל טז. טז] (י) [לעיל טז. טז]
 (יא) [לעיל טז. טז] (יב) [לעיל טז. טז]
 (יג) [לעיל טז. טז] (יד) [לעיל טז. טז]
 (טו) [לעיל טז. טז] (טז) [לעיל טז. טז]

תורה אור השלם
 1. ובי יצח שור את איש
 או את אישה ונתן סקול
 יסקל השור ולא יאכל
 את בשרו ובעל השור
 שמות כא כח
 נקי:

הגהות הב"ח
 (א) גב' מה לי קטלה
 בקרינא מה:

גליון הש"ס
 גב' בגין שהיה צ' בהמות.
 ע"י לעיל דף טז ע"פ תוס'
 ד"ה רב זבד ל"ה תוס' ד"ה
 מאחר ובר דה"ל לא הו
 מועד לאדם. ע"י לעיל דף
 מד ע"פ תוס' ד"ה ואל תם
 הוא המקנן וכו':

הגהות מהר"ב
הרשבורג
 א' תוס' ד"ה איני יודע
 וכו'. וא"ת אטרין לן
 פקועה. ע"י שטח מקובלת
 ודוק':

וה"ל